

3937213 SHCR/M : สาขาวิชา : ศาสนาเปรียบเทียบ ; อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ)

คำสำคัญ : พระวินัย / บทบาท / พระวินยาศิการ / พระสงฆ์ไทย

พระมหาเจริญ จันทร์จริง : บทบาทของพระวินยาศิการในการรักษาพระวินัยของพระสงฆ์ไทย ศึกษาเฉพาะกรณีกรุงเทพมหานคร (THE ROLE OF PHAVINAYADHIKARN IN THE ENFORCEMENT OF THE SANGHA DISCIPLINES OF THE THAI BUDDHIST MONKS : A CASE STUDY OF THE BANGKOK METROPOLITAN) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุภัทร ปัญญาทิพย์ ส.บ., M.A., Ph.D. ชนุดรา อิทธิธรรมวินิจ วท.บ., กศ.ม. พระสุธีวรญาณ (ณรงค์ จิตตโสภโณ) ป.ธ.8 , พธ.บ., M.A., Ph.D. 120 หน้า. ISBN 974-663-183-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทบัญญัติที่ปรากฏในคัมภีร์พระวินัยปิฎก บทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาศิการ และปัญหาอุปสรรคข้อแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่

จากการศึกษาภาคเอกสาร พบว่า พระวินัยที่ปรากฏในพระวินัยปิฎกมีการบัญญัติมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล โดยบัญญัติขึ้นเป็นสิกขาบทแต่ละข้อภายหลังจากการกระทำผิดของพระภิกษุผ่านการสอบสวนและพิจารณาตัดสินของคณะสงฆ์ โดยมีพระพุทธเจ้าในฐานะประมุขสงฆ์ประกาศให้คณะสงฆ์รับรองเป็นข้อห้ามและระเบียบแห่งการปฏิบัติ หากมีการล่วงละเมิดอื่นๆ ก็จะมีบทบัญญัติเพิ่มเติมเรียกว่า "อนุบัญญัติ" สิกขาบทเหล่านี้ ได้ใช้เป็นกรอบแห่งการประพฤติของพระสงฆ์ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้รับการยอมรับเป็นกฎบัตรสำหรับอ้างอิงและใช้ในการปกครองคณะสงฆ์ให้เกิดความสงบเรียบร้อย

ผลการศึกษภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถามถามพระวินยาศิการซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 143 รูป วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคำร้อยละ นอกจากนี้ ได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกพระวินยาศิการเขตจำนวน 8 รูป ในกรุงเทพมหานคร พระวินยาศิการส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า พระวินัยบัญญัติว่าด้วยระเบียบแห่งความประพฤติของพระสงฆ์ในการดำเนินไปสู่เป้าหมายของพระพุทธศาสนา ควรใช้พระวินัยในการดูแลความประพฤติของพระสงฆ์และพิจารณาความคิด ส่วนบทบาทของพระวินยาศิการส่วนใหญ่ทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแลพระสงฆ์ที่ประพฤตินิโคตและร่วมพิจารณาตัดสินอธิกรณ์

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของพระวินยาศิการในการปฏิบัติหน้าที่ พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย เช่น พาหนะ และอุปกรณ์สื่อสารต่างๆ รวมถึงงบประมาณ ต้องการผู้ร่วมออกปฏิบัติงาน และได้เสนอแนะให้ฆราวาสและข้าราชการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่